

Rådgiverseminar 2022

Faglig inspiration til sygdomsforbyggende rådgivning til fåre- /gedeavlere med fokus på parasitter

Fredag, den 29. april kl. 9.15 – 17.30

Dalum Landbrugsskole, Landbrugsvej 65, 5260 Odense S

Om seminaret

Team Fårerådgivning inviterer praktiserende dyrlæger og rådgivere til dette seminar med fokus på ny viden fra forskning og praksis, som kan give bedre forståelse af fodrings- og sundhedsproblemer i lamme- og gedeproduktionen - særlige fokus på forebyggelse af parasitter hos lam/kid.

På seminaret vil du møde:

- *Neil Sargison*, dyrlæge, professor i sundhed og sygdomme hos produktionsdyr med fokus på små drøvtyggere, University of Edinburgh, Scotland
- *Jakob Kortegaard*, biolog og fåreavler ved Farsø, Himmerland
- *Henrik Hjelholt*, fåreavler ved Gudme – vært ved den afsluttende ekskursion

Praktiske informationer

Tilmelding: Senest den 20. april til Team Fårerådgivning på mail: post@teamfaareraadgivning.dk

Mere info: Kontakt Randi Worm, dyrlæge på mob. 2146 1955 eller Kirstine F Jørgensen, mob. 30897161

Pris: 1.900 kr. eksklusiv moms. Prisen dækker undervisning, materialer og forplejning

Arrangør: Team Fårerådgivning - se også program på www.teamfaareraadgivning.dk/kurser

Program

Kl. 9.15 Morgenkaffe og velkomst

Kl. 9.30 **Hvorfor mister lam/kid tilvækst mellem læmning og fravæning?**

Fokus på årsager – primært de parasitære lidelser og infektioner – mekanismer og forebyggelse, samt risiko for resistensopbygning hos får og geder

Parasitære lidelser hos får og geder er et af de største sundhedsproblemer verden over. Og den nye EU-forordning stiller større krav til dyrlægens måde at håndtere diagnosticering, behandling og forebyggelse af især de parasitære lidelser, herunder kravet om at begrænse udvikling af ormemiddelresistens i lammeproduktion. Hvornår vælger vi albendazolerne til behandling – og hvornår skal vi gå videre og bruge andre midler i behandlingen af parasitære lidelser?

Der skal på flere måder tænkes nyt i den eksisterende praksis ved behandling af parasitære lidelser. Et spørgsmål er, hvornår vi har et tilstrækkeligt kendskab til besætningen, til at kunne udskrive medicin? Hvad skal vi levere ved besøgene i besætningen, der retfærdiggør en øget udgift for fåreavleren?

Mineralbehovet er altid til diskussion - hvad er dets betydning for tilvæksten? Det vestlige Danmark er som følge af istidsaflejringer meget fattigt på mineraler i modsætning til det østlige Danmark. Vi skal have gode rutiner til at dokumentere behovet i de enkelte besætninger – det kan være blodprøver i græsningssæsonen, leverprøver fra slagtedyr (billig metode) etc.

Professor Neil Sargison - dyrlæge med erfaring fra kvæg- og fårepraksis fra Skotland og New Zealand og mange års erfaring indenfor parasitære lidelser, giver på seminaret indspil til disse udfordringer. Edinburgh University er gennem mange år førende indenfor forskning i parasitter, forebyggelse af resistens og udvikling af vacciner mod orm.

I seminaret belyses, hvordan vi som rådgivere bl.a. kan være med til at løse parasitære udfordringer med metodiske tilgange baseret på en anamnese, klinisk undersøgelse, diagnostiske tests og obduktion.

I hans indlæg indgår bl.a.:

- De parasitære lidelser, fokus på gastro-intestinale – betydning for tilvækst, behandling
- Behandlingsregimer – ved udvælgelse af dyr, flytninger, beskyttelse af biodiversitet i naturpleje
- Ormemiddelresistens – forekomst og mulige måder at begrænse yderlig udbredelse med bedre målemetode - Cuvette metoden, end den gængse Fecal Egg Count
- Andre forekommende infektioner hos lam/kid
- Mineralbehov – hvor skal der være særlig opmærksomhed på at kontrollere mangel på især mikromineraler, med de store forskelle der i den danske natur

Neil Sargison, professor, University of Edinburgh, Scotland

Kl. 10.45 Pause

- Kl. 11.00 **Hvorfor mister lam/kid tilvækst ml. læmning og fravæning – fortsat**
- Kl. 12.00 Frokost
- Kl. 13.00 **Spørgsmål og debat med Neil Sargison**
- Kl. 13.45 **Sådan holdes får i naturpleje sunde**
- Fåreholderens udfordringer med at forebygge og modvirke sygdoms- og underernæringsproblemer hos får og lam, der afgræsser ekstensive arealer. Samt hvordan man sikrer, at fårene bidrager til fremme af biodiversitet
- Et indlæg med bidrag til viden om, hvordan får igen kan blive positivt anerkendt i naturplejen
- Jakob Kortegaard, biolog, fåreavler og gymnasielærer ved Farsø*
- Kl. 14.30 **Talking sheep** – Aktuelle problemstillinger og erfaringsudveksling i grupper
- Kl. 15.00 **Hvordan håndterer vi udfordringerne fra praksis** – dialog med indlejerne
- Kl. 15.15 **Opsummering**
- Kl. 15.30 Transport til ekskursionssted
- Kl. 16.15 **Bedriftsbesøg hos Hjelholt Lam, Gudme (www.hjelholtlam.dk)**
- Fåreavler Henrik Hjelholt præsenterer sit management ved læmning og afgræsning med fokus på styring af sundhed. Til bedriften hører en fårebesætningen på ca. 800 moderfår. Hjelholt Uldspinderi hører også til virksomheden*
- Ca. kl. 17.30 **Afslutning på seminar**

Om seminarets indledere

Neil Sargison

Professor i Stordyr-praksis på Royal (Dick) School of Veterinary Sciences i Edinburgh, samt European Specialist in Small Ruminant Health Management.

Neil Sargison har erfaring som praktiserende dyrlæge med kvæg og små drøvtyggere i Skotland og New Zealand før han begyndte med at undervise dyrlægestuderende i parasitologi. Endvidere erfaring med forskning på Edinburgh University. Han har en stor interesse for og mange års erfaring med problemstillinger indenfor fåresundhed og -produktion, med fokus på målrettet behandling. Han har udgivet bogen "Sheep Flock Health – a planned approach" som giver praktisk vejledning i at diagnosticere sygdom og holde får generelt. Derudover har han publiceret mange artikler om den nyeste forskning indenfor får- og kvægs velfærd og parasitologi. I øjeblikket er han involveret i projekter om lammedødelighed, udvikling af undervisningsmateriale for bedre dyrehold i udviklingslande, resistensudvikling af ormemidler mod *Hæmonchus contortus*, forskning indenfor leveriktens epidemiologi og meget mere.

Jakob Kortegaard, Farsø

Fåreavler og deltidslandmand gennem 20 år på landbrug med i dag 120 ha ved Farsø, heraf en stor andel med naturområder, som afgræsses af får og kvæg. Som biolog har han stor faglig interesse for at følge samspillet mellem dyrenes afgræsning og konsekvenser for arealets vegetation og biodiversitet. Underviser på gymnasium.

Om Team Fårerådgivning I/S

Team Fårerådgivning er et partnerskab af tre dyrlæger og tre konsulenter, som via et samarbejde på udvalgte områder vil styrke deres faglige kompetencer og synlighed over for fåreavlere i Danmark. Det blev etableret i 2016.

Team Fårerådgivning står bag udgivelsen af magasinet Nyt om Får (4 gange årligt), et månedligt Nyhedsbrev for Fåreavlere, samt den fårefaglige platform www.teamfaareraadgivning.dk

Faglige udgivelser udsendes på abonnementsbasis til fåreavlere og praktiserende dyrlæger i hele landet.

Rådgiverseminaret målrettet dyrlæger og landbrugskonsulenter har Team Fårerådgivning afholdt årligt siden 2016, på nær 2020. Der har været mellem 20 og 30 praktiserende dyrlæger ved hvert seminar. Fra 2019 har vi også haft deltagelse af en gruppe veterinærstuderende.